2024/2675

10.10.2024

# KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2024/2675,

## 10. oktoober 2024,

## millega nähakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1308/2013 ette erakorraline rahaline toetus ebasoodsatest ilmastikutingimustest mõjutatud põllumajandussektoritele Bulgaarias, Saksamaal, Eestis, Itaalias ja Rumeenias

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, ([1]) eriti selle artikli 221 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Bulgaariat tabasid 2024. aasta suvel enneolematu ulatusega ebasoodsad ilmastikutingimused, nimelt tavatult kõrge temperatuur ja püsivad põuatingimused, mis mõjutasid tugevasti kevadel külvatud põllumajanduskultuuride, eriti maisi ja päevalillede tootmist, ning erakordsed tulekahjud, mis mõjutasid puudutatud piirkondades põllumajanduslikku tootmist.

(2) Osasid Saksamaa piirkondi tabasid 2024. aasta aprilli teisel poolel enneolematu ulatusega ebasoodsad ilmastikutingimused, nimelt öökülmad, mis kahjustasid märkimisväärselt viljapuuaedu ja viinapuid ning seetõttu ka teatavate puuviljade ja veinide tootmist.

(3) Osasid Eesti piirkondi tabasid 2024. aasta juulis ja augusti alguses enneolematu ulatusega ebasoodsad ilmastikutingimused, nimelt äärmiselt tugevad vihmasajud ja üleujutused, millele eelnesid erakordsed ebasoodsad ilmastikutingimused 2024. aasta talvel ja kevadel. Miinuskraadidele ja külmalainele, mis tõid 2023. aasta detsembris ja 2024. aasta jaanuaris kaasa rekordmadalad temperatuurid, järgnesid alates 2024. aasta märtsist tavatult kõrged temperatuurid, mis põhjustasid põuda, ning seejärel öökülmad 2024. aasta mai alguses ja rahe 2024. aasta juuni alguses. Need muutlikud erakorralised ilmastikutingimused mõjutasid põllumajanduskultuuride, eelkõige kartuli, rapsiseemne ning puu- ja köögivilja tootmist.

(4) Osasid Itaalia piirkondi tabasid 2024. aasta aprilli esimesel poolel enneolematu ulatusega ebasoodsad ilmastikutingimused. Riigi lõunaosas ja saartel oli temperatuur tavatult kõrge ja valitses põud, mis mõjutas oluliselt tootmist puu- ja köögivilja-, veini- ja põllukultuuride ning eelkõige teraviljasektoris.

(5) Osasid Rumeenia piirkondi tabasid 2024. aasta juulis enneolematu ulatusega ebasoodsad ilmastikutingimused, nimelt kuumalained koos suurte tormide ja tugeva rahesajuga, millele järgnesid tavatult kõrged temperatuurid ja põud, ning need põhjustasid olulist kahju põllukultuuride tootmisele. Need erakorralised ilmastikunähtused mõjutasid rängalt õliseemnete tootmist ja teraviljasektorit.

(6) Ehkki märgid näitavad, et sarnased ebasoodsad ilmastikutingimused esinevad kogu liidus osana üldisest olukorrast, kus kliimamuutustega seotud ohud põllumajandusele üha suurenevad, on need ilmastikutingimused olnud Bulgaarias, Saksamaal, Eestis, Itaalias ja Rumeenias erakordselt intensiivsed ning mõjutanud märkimisväärselt suuri piirkondi ja suurt osa toodangust.

(7) Nende ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud oluline kahju põllumajandustootjatele ning sellest tulenev asjaomaste põllumajandustootjate saamata jäänud tulu Bulgaarias, Saksamaal, Eestis, Itaalias ja Rumeenias ohustavad põllumajandusettevõtete majanduslikku elujõulisust.

([1]) ELT L 347, 20.12.2013, lk 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(8) Seetõttu tuleks vastu võtta erakorraline meede, et aidata lahendada kirjeldatud ebasoodsatest ilmastikutingimustest tulenevaid konkreetseid probleeme Bulgaarias, Saksamaal, Eestis, Itaalias ja Rumeenias.

(9) Olulised kahjud ja majanduslik kahju, mida ebasoodsad ilmastikutingimused on põllumajandustootjatele tekitanud, kujutavad endast määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 221 tähenduses konkreetset probleemi, mida ei ole lihtne lahendada sama määruse artikli 219 või 220 kohaselt võetavate meetmetega. Olukord ei ole konkreetselt seotud kindlaks tehtud kordumatu turuhäirega või selle tekkimise ohuga. Samuti ei ole see seotud meetmetega, millega võideldakse loomahaiguste leviku vastu või inimeste, loomade või taimede tervisele avalduvast ohust tingitud tarbijate usalduse kaotuse vastu.

(10) Võttes aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 ([2]) V lisas esitatud otsetoetuste netoülemmäärad, tuleks kindlaks määrata Bulgaariale, Saksamaale, Eestile, Itaaliale ja Rumeeniale eraldatavad summad, arvestades eelkõige nende liikmesriikide vastavat osakaalu liidu põllumajandussektoris, samuti ebasoodsate ilmastikutingimuste mõju neis liikmesriikides.

(11) Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Itaalia ja Rumeenia peaksid jaotama toetust kõige tõhusamate kanalite kaudu, lähtudes objektiivsetest ja mittediskrimineerivatest kriteeriumidest, milles võetakse arvesse asjaomaseid põllumajandustootjaid tabanud probleemide ja majandusliku kahju ulatust. Nad peaksid tagama, et põllumajandustootjad on lõplikud toetusesaajad, ning vältima turu- ja konkurentsimoonutusi.

(12) Kuna Bulgaariale, Saksamaale, Eestile, Itaaliale ja Rumeeniale eraldatavate summadega hüvitatakse ainult osa mõjutatud piirkondade põllumajandustootjate kantud tegelikust kahjust, tuleks neil liikmesriikidel lubada anda põllumajandustootjatele täiendavat riiklikku toetust käesolevas määruses sätestatud tingimustel.

(13) Selleks et Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Itaalia ja Rumeenia saaksid jaotada toetust vastavalt asjaomaste põllumajandustootjate vajadustele, peaks neil olema lubatud kumuleerida seda toetust muude Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist rahastatavate toetustega, vältides samas ülemäärast hüvitamist.

(14) Selleks et vältida ülemäärast hüvitamist, peaksid Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Itaalia ja Rumeenia võtma arvesse toetust, mida antakse muude riigi või liidu toetusvahendite või erakavade alusel selleks, et reageerida kantud majanduskahjule.

(15) Kuna liidu toetus on kehtestatud eurodes, tuleb meetme ühetaolise ja samaaegse kohaldamise tagamiseks määrata kindlaks sellistele liikmesriikidele eraldatud summa omavääringusse konverteerimise kuupäev, kus ei ole eurot kasutusele võetud, st Bulgaaria ja Rumeenia puhul. Kuna käesolevas määruses ei ole sätestatud toetusetaotluste esitamise tähtaega, on komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2022/127 ([3]) artikli 30 lõike 3 kohaldamisel asjakohane käsitada käesoleva määruse jõustumise kuupäeva selles sätestatud summade vahetuskursi rakendusjuhuna.

(16) Eelarvelistel põhjustel peaks liit rahastama Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Itaalia ja Rumeenia kulusid kõnealuse erakorralise meetme alusel ainult juhul, kui sellised kulud on kantud teatavaks rahastamiskõlblikkuse tähtajaks. Seepärast tuleks selle erakorralise meetmega seotud toetus välja maksta 30. aprilliks 2025.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 6.12.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

([3]) Komisjoni 7. detsembri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/127, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/2116 makse- ja muid asutusi, finantsjuhtimist, raamatupidamisarvestuse kontrollimist ja heakskiitmist, tagatisi ja euro kasutamist käsitlevate eeskirjadega (ELT L 20, 31.1.2022, lk 95; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(17) Kuna pärast 30. aprilli 2025 makseid teha ei tohi, ei kohaldata delegeeritud määruse (EL) 2022/127 artikli 5 lõiget 2, millega nähakse ette pärast tähtaega tehtavate igakuiste maksete proportsionaalne vähendamine.

(18) Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Itaalia ja Rumeenia peaksid edastama komisjonile üksikasjaliku teabe käesoleva määruse rakendamise kohta, et liit saaks jälgida selle määrusega kehtestatud meetme tõhusust.

(19) Tagamaks, et põllumajandustootjad saavad toetust võimalikult ruttu, peaks Bulgaarial, Saksamaal, Eestil, Itaalial ja Rumeenial olema võimalus rakendada käesolevat määrust viivitamata. Seepärast peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

(20) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1*

1. Bulgaariale, Saksamaale, Eestile, Itaaliale ja Rumeeniale tehakse kättesaadavaks liidu toetus kogusummas 119 700 000 eurot, et anda põllumajandustootjatele erakorralist toetust käesolevas määruses sätestatud tingimustel.

2. Käesoleva määrusega kooskõlas tehtavate liidu kulutuste kogusumma et tohi ületada:

a) Bulgaaria puhul 10 900 000 eurot;

b) Saksamaa puhul 46 500 000 eurot;

c) Eesti puhul 3 300 000 eurot;

d) Itaalia puhul 37 400 000 eurot;

e) Rumeenia puhul 21 600 000 eurot.

3. Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Itaalia ja Rumeenia kasutavad lõikes 2 osutatud summasid meetmete jaoks, mille eesmärk on hüvitada mõjutatud piirkondades ebasoodsatest ilmastikutingimustest tabatud sektorites ja tootmisvaldkondades kõige enam mõjutatud põllumajandustootjatele majanduslik kahju, mis ohustab nende elujõulisust.

4. Lõikes 3 osutatud meetmete võtmisel lähtutakse objektiivsetest ja mittediskrimineerivatest kriteeriumidest, milles võetakse arvesse kannatada saanud põllumajandustootjate tegelikku majanduslikku kahju ja millega tagatakse, et sellest tulenevad maksed ei põhjusta turu- ega konkurentsimoonutusi.

5. Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Itaalia ja Rumeenia tagavad, et kui liidu toetust ei anta otse põllumajandustootjatele, jõuab liidu toetusest tulenev majanduslik kasu täies ulatuses nendeni.

6. Lõikes 2 osutatud Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Itaalia ja Rumeenia kantud kulud, mis on seotud lõikes 3 osutatud meetmetest tulenevate maksetega, vastavad liidu toetuse tingimustele üksnes siis, kui need maksed tehakse hiljemalt 30. aprilliks 2025.

7. Käesoleva määruse kohaseid meetmeid võib kumuleerida Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist rahastatava muu toetusega.

8. Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Itaalia ja Rumeenia võivad anda täiendavat riiklikku toetust lõike 3 alusel võetud meetmete jaoks kuni 200 % ulatuses lõikes 2 sätestatud vastavatest summadest, lähtudes objektiivsetest ja mittediskrimineerivatest kriteeriumidest, tingimusel et sellest tulenevad maksed ei põhjusta turu- ega konkurentsimoonutusi ega ülemäärast hüvitamist. Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Itaalia ja Rumeenia maksavad täiendava riikliku toetuse välja 31. juuliks 2025.

9. Et vältida ülemäärast hüvitamist, peaksid Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Itaalia ja Rumeenia käesoleva määruse alusel toetust andes võtma arvesse toetust, mida antakse asjaomasele majanduslikule kahjule reageerimiseks muude riigi või liidu toetusvahendite või erakavade alusel.

*Artikkel 2*

1. Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Itaalia ja Rumeenia esitavad komisjonile artikli 1 lõikes 3 osutatud meetmete kohta viivitamata ja hiljemalt 31. detsembriks 2024 järgmise teabe:

a) võetavate meetmete kirjeldus;

b) kriteeriumid, mille alusel määrati kindlaks toetuse andmise meetodid, toetussummad ja põhjendused toetuse jaotamiseks põllumajandustootjate vahel;

c) meetmete kavandatud mõju majandusliku kahju hüvitamisel põllumajandustootjatele;

d) meetmete soovitud mõju saavutamise kontrollimiseks võetavad meetmed;

e) konkurentsimoonutuste ja ülemäärase hüvitamise vältimiseks võetavad meetmed;

f) liidu kulutustega seotud maksete prognoos kuude kaupa kuni 30. aprillini 2025;

g) artikli 1 lõike 8 kohaselt antava täiendava riikliku toetuse määr;

h) põllumajandustootjate rahastamiskõlblikkuse kontrollimiseks ja liidu finantshuvide kaitsmiseks võetavad meetmed.

2. Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Itaalia ja Rumeenia teatavad komisjonile hiljemalt 31. oktoobriks 2025 meetme kohta makstud kogusummad (tuues vajaduse korral eraldi välja liidu toetuse ja täiendava riikliku toetuse), toetusesaajate arvu ja liigi ning hinnangu meetme tulemuslikkuse kohta.

*Artikkel 3*

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 10. oktoober 2024

*Komisjoni nimel*
*president*
Ursula VON DER LEYEN